

ה"ת 49565/02/18 - אחים גבאי חקלאות (1996) בע"מ, מיכאל גבאי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 49565-02-18 אחים גבאי חקלאות (1996) בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 318305/2017

מספר בקשה: 4

1. אחים גבאי חקלאות (1996) בע"מ
2. מיכאל גבאי

בפני כבוד השופט זיו אריאלי
מבקשים

נגד
משיבה
מדינת ישראל

החלטה

בפני בקשה להחזרת תפוס.

רקע וטענות הצדדים:

1. עיקרי העובדות הדרושות להכרעה מפורטות בהחלטתי מיום 31.12.17, בבקשה קודמת שהגישו המבקשים להחזרת התפוס [ה"ת 17-11-54482].

2. אזכיר כי המבקש הוא הבעלים הרשום והמחזיק במשאית; המבקשת היא הבעלים הרשום והמחזיקה בנתמך פתוח (עגלה). במהלך חודש יולי 2017 ארעה תאונה דרכים קטלנית בין המשאית (אשר גררה את העגלה הנ"ל) לבין רכב. למרבה הצער, חמישה מנוסעי הרכב נהרגו כתוצאה מהתאונה. לאחר התאונה ניתן צו איסור שימוש במשאית ובעגלה, ושניהם נתפסו על ידי המשיבה.

3. המבקשים עתרו, אז כהיום, להשיב לידיהם את המשאית ואת העגלה. לטענתם, ניתן להסיק בבירור מתיק החקירה, כי למשאית ולנהג המשאית אין אחריות לתאונה. חלף זמן ניכר מעת התאונה - וכתב אישום אין. המשך החזקת התפוסים בידי המשיבה גורמת למבקשים לנזקים כספיים נכבדים, שכן המשאית מהווה מקור פרנסה למבקש 2. המשאית ניזוקה והוכרזה כ"טוטאל לוס", אולם דמי הביטוח אינם משולמים למבקשים, שכן המשאית עדיין תפוסה בידי המשיבה.

4. בהחלטתי מיום 31.12.17 דחיתי את הבקשה להחזרת התפוסים. ציינתי כי עילת התפיסה הרלבנטית הינה ראייתית - שכן התפוסים צפויים לשמש כראיה במשפט. על פניו נראה כי המשאית והעגלה מהווים ראיה מרכזית בתיק, שכן שאלת מצבם המכני והטכני תעלה כחלק מהצורך להכריע בדבר אופן קרות התאונה. ציינתי כי המשך החזקת התפוסים בידי המשיבה הינה לתכלית ראויה, ועומדת בדרישת המידתיות.
5. בבקשה הנוכחית, אשר הוגשה במהלך חודש 2/2018, טענו המבקשים כי עדיין לא הוגש כתב אישום, והמשיבה אף לא טרחה להגיש בקשה להארכת מועד החזקת התפוסים (טענה שהתבררה כשגויה, כמפורט להלן). עוד נטען כי הפסדי המבקשים הולכים ומצטברים - כל זאת כאשר אין כל טענה או חשד כלפי מי מהמבקשים בדבר אחריות לתאונה הקטלנית.
6. בתגובתה ציינה המשיבה, כי כבר במהלך חודש ינואר 2018 האריכה היחידה החוקרת את המועד להחזקת התפוסים ב- 180 ימים נוספים. המשיבה עמדה על כך שהתפוסים מהווים ראיה מרכזית בתיק, וכי שחרור התפוסים בשלב זה יפגע קשות בהליך פלילי עתידי, כמו גם ביכולתו של הנאשם להתגונן.
7. בדיון שהתקיים בפני ביום 11.4.18 הודיע ב"כ המשיבה, כי היחידה החוקרת פנתה לבית משפט השלום בפתח-תקוה, במעמד צד אחד, וביקשה להאריך את תוקף החזקת התפוסים ב- 180 ימים נוספים. לאחר בירור נוסף הודיע ב"כ המבקשת, כי אכן היה מקום לפנות בבקשה להארכת תוקף התפוסים לבית משפט זה (ולא לבית משפט השלום בפתח תקוה), ולקיים דיון במעמד שני הצדדים (ולא במעמד צד אחד). הארכת מועד החזקת התפוסים, באופן שנעשתה, נגרמה בשל "קצר תקשורתי" בין התביעה לבין היחידה החוקרת, ולא בכוונת זדון. ככל שהדבר נוגע לשאלת הסמכות - הרי שהסמכות להאריך את המועד להחזקת התפוסים נתונה גם לבית משפט השלום בפתח תקוה. יחד עם זאת נטען, כי הגם שמדובר בהליך "לא לגמרי תקין", הרי שעוצמת הפגם אינה גבוהה.
8. ב"כ המבקשים טען כי למבקשים נגרמים נזקים בלתי הפיכים. לעניין הארכת המועד להחזקת התפוסים בבית משפט השלום בפתח תקוה, טען ב"כ המבקשים כי לא היה מקום להגיש את הבקשה במעמד צד אחד, ומבלי לעדכן את המבקשים על עצם הגשת הבקשה ועל תוצאותיה. עוד ציין כי במסגרת דיון שהתקיים מספר חודשים קודם לכן, בבקשה שהגישו המבקשים-עצמם בבית משפט השלום בפתח תקוה, טען נציג המשיבה באותו דיון כי לא קמה סמכות מקומית. משכך לא ברור כיצד זה פונה המשיבה בבקשה להערכת תוקף התפיסה לבית משפט אשר היא עצמה לא סבורה כי נתונה לו הסמכות המקומית לדון בעניין.
9. שני הצדדים הסכימו לבוא בדברים, לנוכח הצעה שעלתה במהלך הדיון כי התפוסים יותרו בידי המשיבה, וכי תינתן "תרופה כלכלית" למבקשים בגין הותרת המשאית והעגלה תפוסים.

10. ביום 18.4.18 הוגשה הודעה מטעם המשיבה, במסגרתה עתרה לאפשר לה לבחון את חומר הראיות ולגבש עמדתה במהלך החודש הקרוב, לרבות העמדת המשאית והעגלה לבדיקתו של מומחה מטעם החשוד. נעתרתי לבקשה זו, וביום 14.5.18 הודיעה המשיבה, כי בדיקת חומר החקירה הסתיימה, וכי הוחלט להגיש כתב אישום נגד החשוד בגרימת התאונה. המשיבה הודיעה כי כתב אישום יוגש עד יום 31.5.18, ובד בבד עם הגשת כתב האישום - תבקש לקבוע דיון דחוף בכל הנוגע להמשך החזקת התפוסים. משכך, עתרה המשיבה כי הבקשה להחזרת התפוסים תוכרע במסגרת התיק העיקרי (ולאחר קבלת עמדתו של ב"כ הנאשם, ובמידת הצורך - בדיקת המשאית והנגרר ע"י מומחה מטעם הנאשם).

דין והכרעה:

11. לא אוכל שלא לפתוח במה שנראה כהתנהגות נפסדת של המשיבה.

אדגיש: בדיון שהתקיים בבית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (בא"ש 1245-09-17) בבקשת המבקשים בנוגע לאיסור השימוש בתפוסים - טען נציג המשיבה, ביום 12.9.17, כי התיק נמצא בליווי פרקליטות מחוז חיפה, וכי הסמכות אינה מסורה לבית המשפט בפתח תקווה, לאור מיקום התאונה והעדר זיקה אחרת המסמיכה את בית המשפט בפתח תקווה לדון בבקשה.

לא חלפו אלא ארבעה חודשים, וביום 17.1.18 פנו נציגי המשיבה אל בית משפט השלום בפתח תקווה [כב' השופט ארז מלמד], במעמד צד אחד, וביקשו להאריך את מועד החזקת התפוסים ב- 180 ימים נוספים.

12. לא זו בלבד שאין הסבר מניח את הדעת למהפך בעמדת המשיבה באשר לסמכותו של בית משפט השלום בפתח תקווה לדון בעניינם של התפוסים, אלא שאין כל הסבר לכך שהמשיבה לא פנתה בבקשה מסודרת, לא ביקשה לקבוע דיון במעמד שני הצדדים, ולא הודיעה למבקשים כי הוגשה בקשה כאמור.

13. הפגם בהתנהלות זו מתחדד נוכח העובדה כי למשיבה היה ידוע היטב שהמבקשים מיוצגים, כי הם פנו לבית המשפט בבקשה להחזיר לידיהם את התפוסים, וכי במהלך חודש דצמבר אף התקיים דיון בפני (החלטה בבקשה ניתנה כאמור ביום 31.12.17).

14. נקל לשער כי לו הייתה פונה המשיבה לכב' השופט מלמד ומציגה בפניו את התמונה במלואה [קרי: קיומו של הליך מקביל בבית משפט השלום בחיפה, בו מיוצגים המבקשים ואף התקיימו דיונים וניתנו החלטות בבקשתם להחזיר לידיהם את התפוסים] - ספק אם היה כב' השופט מלמד נדרש כלל לבקשה שהונחה בפניו. ספק אף אם היה מחליט בבקשה, במעמד צד אחד.

15. הנה כי כן, התנהלות המשיבה פגעה בזכויות המבקשים. מעבר לכך, נפגעה תחושת מראית פני הצדק,

ונוצרה תחושה כי המשיבה חתרה להשגת יתרון דיוני (בדמות הארכת תוקף החזקת התפוסים) תוך מסירת מידע חלקי לבית המשפט, אי-גילוי נאות למבקשים, ותוך "היפוך אקרויטי" בעמדת המשיבה באשר לסמכות בית משפט השלום בפתח תקוה לדון בעניין החזקת התפוסים בידי המשיבה.

16. אין בפני כל אינדיקציה לכך שהתנהלות זו של המשיבה נעשתה - חלילה - בזדון. אלא שבשורה התחתונה, ברי כי התנהלות מסוג זה, ההגנות ממנה והלאה, אף אם מקורה ברשלנות גרידא.

17. אינני סבור כי בהתנהלות הדיונית של המשיבה יש כדי להשליך בהכרח על השאלה מה ייעשה בתפוסים. ואולם בהחלט יש מקום לשקול, בשים לב למחדלי המשיבה, לחייבה בהוצאות, ללא קשר לתוצאות הדיון שבפני.

18. לגופו של עניין: התאונה הקטלנית בה נספו חייהם של חמישה - ארעה לפני כעשרה חודשים. מדובר בפרק זמן שאיננו קצר, בו תפוסים בידי המשיבה המשאית והעגלה עליהם נסמכת פרנסת המבקשים. ואולם לא אוכל לקבוע בנסיבות העניין כי מדובר בתקופה החורגת מגבולות הסביר.

19. המשיבה התחייבה בהודעתה מיום 14.5.18, כי עד יום 31.5.18 יוגש כתב אישום נגד מי שנחשד כאחראי לתאונה הקטלנית. בסופו של יום מדובר בפרק זמן סביר לניהול החקירה וגיבוש המסקנות המשפטיות הנובעות ממנה. עוד התחייבה המשיבה כי עם הגשת כתב האישום, תוגש בקשה דחופה לקיים דיון בבקשתה להמשיך ולהחזיק בתפוסים. אף על עמדה זו יש לברך, ולהבנתי היא עולה בקנה אחד עם פסיקת בית המשפט העליון בעניין דומה [בש"פ 8353/09 פליקס מגאלניק נ' מדינת ישראל, (26.11.2009) - שם דובר ברף הראייתי הנדרש, המצדיק הארכת תוקף החזקתם של תפוסים שנתפסו לשם חילוטם - ר' סעיפים 12-13 להחלטה].

20. אין לכחד: למבקשים לא מיוחסת, במעשה או במחדל, מעורבות כלשהיא לגרימת התאונה הקטלנית. למרות זאת, ומזה קרוב לשנה, תפוסים בידי המשיבה משאית ועגלה השייכים למבקשים, הדרושים למשיבה כראיה בתיק שיתנהל נגד אדם אחר [אשר נראה כי למבקשים אין כל קשר אליו]. התכלית בדבר המשך שמירת המשאית והעגלה כראיה במשפט שאמור להיפתח עד יום 31.5.18 - בעינה עומדת. אף יש להניח כי המשאית והעגלה יישארו תפוסים בידי המבקשת עוד מספר חודשים, לכל הפחות.

21. תפיסה זו מסבה, וצפויה להמשיך ולהסב נזקים כלכליים ניכרים למבקשים. בהקשר זה לא הוצגו בפני ראיות המלמדות על הפסדי המבקשים (למעט אמירה של המבקש 2, במהלך הדיון שהתקיים בפני).

22. באיזון בין זכותם של המבקשים לבין האינטרס הציבורי העומד בבסיס תפיסת המשאית והעגלה - אני סבור כי עדיין נוטה הכף לטובת האינטרס הציבורי. בהקשר זה לא ניתן להתעלם מהתאונה הקשה,

תוצאותיה הקטלניות, והצורך בהמשך תפיסת המשאית והעגלה כראיה בתיק [לכל הפחות עד סמוך לאחר הגשת כתב האישום, באופן שיאפשר לנאשם להעמיד את המשאית והעגלה לבדיקת מומחה מטעמו]. המדובר, כאמור, בראיה קרדינלית במסגרת כתב האישום שאמור להיות מוגש בזמן הקרוב.

23. עם זאת, ולנוכח טענת המבקשים בדבר נזקים כספיים כבדים שנגרמו להם בגין תפיסת המשאית והעגלה - דומה כי יהיה נכון לקיים דיון דחוף, סמוך מאוד לאחר הגשת כתב האישום, בנוכחות הנאשם (ובא כוחו), על מנת לעצב מנגנון שיאפשר לשמר את הראיה וכוחה הראייתי, להגן על זכויות הנאשם - ולמצוא גם מזור להפסדי המבקשים בגין תפיסת הראיה. מבלי לקבוע מסמרות, סבורני שראוי כי דיון כאמור יתקיים בפני המותב אליו יוגש כתב האישום.

24. סוף דבר:

א. בקשת המבקשים להחזרת התפוסים לידיהם - נדחתה. המשאית והעגלה יישארו תפוסים בידי המשיבה - כפי שנקבע בהחלטת כב' השופט א' מלמד בבית משפט השלום בפתח תקוה - למשך 180 יום שמניינם ביום 17.1.18, וזאת בכפוף להצהרת המשיבה כי עד יום 31.5.18 יוגשו כתב אישום וכן בקשה לעניין המשך החזקת התפוסים.

ב. בגין התנהלות המשיבה, כמפורט בסעיפים 11-17 לעיל, אני מחייב אותה בהוצאות בסך 5,000 ₪, אשר ישולמו למבקשים בתוך 30 יום מהיום.

זכות ערר כחוק.

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים.

תיק החקירה יוחזר למשיבה, בתיאום עם המזכירות.

ניתנה היום, י"ד סיוון תשע"ח, 28 מאי 2018, בהעדר הצדדים.